

Sygn. akt: I C 53/19

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

ZAOCZNY W STOSUNKU DO POZWANEGO A. G. (1)

Dnia 18 lutego 2020 roku

Sąd Okręgowy w Gliwicach I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Łucja Oleksy-Miszczuk
Protokolant:	stażysta Katarzyna Kuchta

po rozpoznaniu w dniu 18 lutego 2020 roku w Gliwicach

sprawy z powództwa (...) z siedzibą w W.

przeciwko A. G. (2), R. G.

o zapłatę

1. oddała powództwa;
2. zasądza od powoda na rzecz pozwanej R. G. kwotę 10.817 (dziesięć tysięcy osiemset siedemnaście) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.

SSO Łucja Oleksy-Miszczuk

Sygnatura akt I C 53/19

UZASADNIENIE

Powód (...) w W. wniósł o zasądzenie od pozwanych A. G. (1) i R. G. solidarnie kwoty 491.949,65 z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu z ograniczeniem odpowiedzialności pozwanej R. G. do przypadającego jej udziału 1/4 własności nieruchomości opisanych księgach wieczystych Sądu Rejonowego w Tarnowskich Górach (...) oraz (...), a także z ograniczeniem do wysokości ujawnionej w tych księgach hipoteki łącznej. W uzasadnieniu powód wskazał, że roszczenia wobec A. G. (1) wywodzi z umowy (...) jaką pozwany w dniu 31 sierpnia 2011r. zawarł z poprzednikiem prawnym powoda. Wierzytelność zabezpieczona jest hipoteką. Pozwana R. G. jako współwłaściciel nieruchomości obciążonych hipoteką jest dłużnikiem rzeczowym.

W piśmie z dnia 17 maja 2019r. powód wniósł powództwo ewentualne w stosunku do pozwanego A. G. (1), wnosząc o zasądzenie dochodzonej kwoty w oparciu o przepis art. 405 k.c.(k. 336).

W toku procesu doszło do podziału powodowego Banku i przeniesienia części majątku dzielonego na bank przejmujący – (...) w W., który z mocy art. 531 § 1 k.s.h. wstąpił z mocy prawa we wszystkie prawa i obowiązki dotychczasowego powoda. Postanowieniem z dnia 6 marca 2019r. oznaczono stronę powodową jako (...) w W..

Pozwana R. G. wniosła o oddalenie powództwa. Podniosła, że pozwana nie wskazała daty wymagalności roszczenia i nie przedstawiła dowodów wypowiedzenia umowy kredytowej ani postawienia wierzytelności w stan natychmiastowej wymagalności.

Pozwany A. G. (1) nie zajął stanowiska w sprawie.

Sąd ustalił co następuje:

Na mocy umowy (...) numer (...) z dnia 31 sierpnia 2011 poprzednik prawny powoda tj. (...) Spółka Akcyjna (...) udzielił pozwanemu A. G. (1), w ramach prowadzonej przez niego działalności gospodarczej, kredytu odnawialnego w kwocie 346.400,- zł na warunkach określonych w umowie i regulaminie kredytowania przedsiębiorców w (...). Regulamin stanowił integralną część umowy. Kredyt miał charakter odnawialny, co oznacza, że spłacona w całości lub części kwota kapitału może zastać ponownie wykorzystana (§ 1 ust 1, 3 i 4 umowy k. 39).

Zgodnie z § 3 umowy bank udzielił kredytu na okres 12 miesięcy od daty postawienia kwoty kredytu do dyspozycji kredytobiorcy. Kredyt staje się w całości wymagalny po upływie okresu nam jaki został udzielony, z zastrzeżeniem wskazanym w § 3 ust. 5 umowy, mianowicie przedłużenie okresu kredytowania odbywa się automatycznie na kolejne 12 miesięcy (bez konieczności sporządzania aneksu do umowy oraz skąpania nowego wniosku kredytowego). Zgodnie z § 3 ust. 6 umowy każda ze stron poprzez powiadomienie drugiej strony na piśmie, na co najmniej 30 dni przed upływem każdego 12 miesięcznego okresu kredytowania, ma prawo do odmowy przedłużenia okresu kredytowania bez podania przyczyn (§ 3 ust. 1, 4, 5 i 6 umowy k. 40).

Z Regulaminu kredytowania, stanowiącego integralną część umowy, wynika natomiast, że bank ma prawo do wypowiedzenia umowy, między innymi w przypadku niedotrzymania przez kredytobiorcę warunków udzielenia kredytu. Za niedotrzymanie takich warunków uważa się w szczególności wystąpienie opóźnień w spłacie zobowiązań wynikających z umowy (pkt 12 i 13 Regulaminu k. 267).

Zobowiązania kredytobiorcy wynikające z umowy zostały zabezpieczone hipoteką na wskazanych w pozwie nieruchomościach. Pozwana R. G. posiada 1/4 udziału w tychże nieruchomościach. Udziały nabyła w drodze dziedziczenia.

Postawienie kwoty kredytu do dyspozycji kredytobiorcy o jakim mowa w § 3 ust 1 umowy miało miejsce w dniu 13 września 2011r. (potwierdzenie dyspozycji k. 209).

Powód przedstawił historię zmiany struktury zadłużenia obejmujący okres do dnia 20 grudnia 2013r. Wynika z niej, że wpłata kredytobiorcy miała miejsce w tym dniu (k. 244). Przedstawił także wyciąg z linii kredytowej, kończący się na dniu 29 maja 2013r. W tym dniu kredytobiorca również dokonał wpłaty (k. 265).

Z zaświadczenia datowanego na dzień 2 grudnia 2014r. wydanego przez powoda na wniosek pozwanego A. G. wynika, że pozwany zobowiązany jest do spłaty ciężącego na nim zadłużenia powstałego na tle realizacji spornej umowy w kwocie 403.779,35 zł oraz zadłużenia z drugiej (nie będącej w niniejszym postępowaniu przedmiotem sporu) umowy linii kredytowej. W przypadku wpłaty w wysokości 450.000 do dnia 31 grudnia 2014r., która to kwota miała być w części zaliczona na poczet zadłużenia wynikającego ze spornej umowy Bank zobowiązał się niezwłocznie wyrazić zgodę na wykreślenie hipoteki (zaświadczenie k. 319). Z zaświadczenia nie wynika, czy umowa została wypowiedziana lub rozwiązana, ani czy i z jaką datą roszczenie stało się wymagalne.

Pismem z dnia 10 sierpnia 2016r. powód skierował do pozwanego wezwanie do zapłaty. W treści pisma powołuje się na „rozwiązanie umowy”. Nie ma w nim mowy o tym w jaki sposób umowa została rozwiązana, jakie były przyczyny jej rozwiązania, ani kiedy rozwiązanie stało się skuteczne, nie wskazano również daty wymagalności roszczenia (k. 311 i nast.). Pismem z tej samej daty wezwano do zapłaty jako dłużnika rzeczowego I. G. (wówczas współwłaściciela obciążonych nieruchomości) w piśmie posłużono się zwrotem: „ w związku z niewykonaniem zobowiązania przez dłużnika osobistego Bank był zmuszony wypowiedzieć (...) Nr (...) z dnia

2011-08-31, której prawidłowa realizacja zabezpieczona została wpisem hipotecznym obciążającym Pani nieruchomości”. Nie wskazano daty wypowiedzenia, daty kiedy stało się skuteczne ani daty wymagalności roszczenia (k. 313).

Wezwania podobnej treści wystosowano do pozwanego A. G. (1) i pozwanej R. G. również pismami datowanymi na 25 stycznia 2018r. (k. 314-315). Tu również nie wskazano kiedy umowa została rozwiązana czy też wypowiedziana, ani kiedy roszczenie stało się wymagalne.

W wezwaniu do zapłaty kierowanym do pozwanej R. G., datowanym na 29 marca 2018r. zawarto po raz kolejny stwierdzenie, iż „w związku z niewykonaniem zobowiązania przez dłużnika osobistego Bank był zmuszony wypowiedzieć (...)Nr (...) z dnia 2011-08-31, której prawidłowa realizacja zabezpieczona została wpisem hipotecznym obciążającym Pani nieruchomości ...”. Z pisma nie wynika kiedy miało miejsce wypowiedzenie, ani kiedy wierzytelność została postawiona w stan natychmiastowej wymagalności. (pismo k. 44,46). Z kolei w wezwaniu do zapłaty kierowanym do pozwanego A. G. (1), datowanym na ten sam dzień tj. 29 marca 2018r., ponownie mowa jest nie o wypowiedzeniu, ale o „rozwiązaniu” umowy. Również to pismo nie zawiera informacji w jaki sposób i kiedy umowa została rozwiązana ani kiedy nastąpiła wymagalność roszczenia (pismo k. 48)

Z wyciągu z ksiąg bankowych przedstawionego przez powoda również nie wynika kiedy i na jakiej podstawie roszczenie stało się wymagalne (k. 37).

Opisany stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o powołane wyżej dowody w postaci przedstawionych przez stronę powodową dokumentów. Sąd pominął dowód z przesłuchania pozwanego A. G. albowiem pozwany pomimo wezwania w tym celu nie stawiał się na wezwanie Sądu.

Sąd zważył co następuje:

Poza sporem jest, że poprzednik prawny powoda i pozwany A. G. (4) zawarli w dniu 31 sierpnia 2011r. umowę kredytu odnawialnego, a Bank przedstawił wskazane w umowie środki do dyspozycji kredytobiorcy. Z przedstawionych przez powoda dokumentów wynika też, że zobowiązania kredytowe pozwanego były regulowane, przynajmniej częściowe, co najmniej do grudnia 2013r.

Okolicznością kwestionowaną przez stronę pozwaną był natomiast fakt wypowiedzenia umowy przez Bank i fakt wymagalności dochodzonego roszczenia. Ciężar wykazania tych okoliczności zgodnie z art. 6 k.c. spoczywał na powodzie.

Przedstawiony przez stronę powodową materiał dowodowy nie pozwala na przyjęcie, że faktycznie doszło do wypowiedzenia umowy, odmowy przedłużenia okresu kredytowania, bądź rozwiązania łączącej strony umowy w jakikolwiek inny sposób. Powód nie przedstawił dowodu wypowiedzenia umowy ani pisma odmawiającego przedłużenia kredytowania. Nie wykazał, że takie zdarzenia miały miejsce, ani nie wykazał, że dochodzona przez niego kwota jest wymagalna, a odsetki naliczane są od daty wymagalności kapitału. W odpowiedzi na zarzuty związane z brakiem wskazania daty wymagalności roszczenia powód w piśmie procesowym z dnia 17 maja 2019r. stwierdził, że datą tą jest 27 marca 2014 (k. 206 akt). Nie wyjaśnił jednak jak ustalił tę datę, ani nie podał czy i kiedy doręczył pozwanemu wypowiedzenie bądź jakiegokolwiek inne pismo rozwiązujące umowę. Żaden dokument znajdujący się w aktach sprawy nie pozwala na ustalenie przez Sąd daty wymagalności roszczenia wskazanej przez powoda (ani zresztą żadnej innej). Wbrew twierdzeniom powoda fakt rozwiązania umowy nie wynika z kierowanych do pozwanych wezwań do zapłaty. Wezwania te (z których zresztą pierwsze datowane jest na ponad dwa lata po wskazywanej przez powoda dacie wymagalności roszczenia), w zależności od tego do którego z pozwanych są kierowane posługują się przemiennie pojęciami wypowiedzenia umowy (w wezwaniach do dłużników rzeczowych) i rozwiązania umowy (w wezwaniach kierowanych do A. G.). Nie wynika z nich kiedy umowa miała być wypowiedziana czy też rozwiązana w inny sposób, na jakiej dokładnie podstawie (w wezwaniach do dłużników rzeczowych zawarto jedynie ogólne stwierdzenie o niewykonaniu zobowiązania przez dłużnika osobistego), z jaką datą nastąpił skutek wypowiedzenia

czy też rozwiązania umowy ani z jaką chwilą zobowiązanie stało się w związku z tym wymagalne. W istocie powód nie przedstawił żadnych dowodów pozwalających stwierdzić, że do wypowiedzenia, bądź rozwiązania umowy w ogóle doszło, co nie pozwala ustalić że roszczenie jest wymagalne i to jeszcze w wysokości wyliczonej przez powoda.

W tych warunkach w oparciu o przepis art. 75 prawa bankowego i art. 73 ustawy księgach wieczystych i hipotecę Sąd oddalił powództwo w zakresie w jakim powód wywodził je z zawartej z A. G. (1) umowy oraz z zabezpieczającej zobowiązania z tej umowy hipoteki.

Na uwzględnienie nie zasługiwało również powództwo ewentualne skierowanie przeciwko pozwanemu A. G. (1), oparte na przepisie art. 405 k.c. Zgodne z tą regulacją, kto bez podstawy prawnej uzyskał korzyść majątkową kosztem innej osoby, obowiązany jest do wydania korzyści w naturze, a gdyby to nie było możliwe do zwrotu jej wartości. Oczywistym jest w świetle w ustaleń dokonanych niniejszej sprawie, że środki pieniężne, których zwrotu wraz z odsetkami powód się domaga, zostały oddane do dyspozycji pozwanego na podstawie umowy. Nie można w tej sytuacji mówić o korzyści uzyskanej bez podstawy prawnej, a przepisy o bezpodstawnym wzbogaceniu nie znajdują w niniejszym przypadku zastosowania.

O kosztach procesu orzeczono na zasadzie art. 98 k.p.c.

SSO Łucja Oleksy-Miszczyk

Sygnatura akt I C 53/19

ZARZĄDZENIE

- (...)

-(...)

4 marca 2020r.